

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12C/125/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212211219
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2013:2212211219.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a. s., Bratislava, Prievozská 6/A, IČO 35 697 270, proti žalovanej: W. O., E.. XX.XX.XXXX, I. K. A., D. XXX/XX, o zaplatenie 594,34 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 262,40 eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 18.09.2009 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu **z a m i e t a** .

Žalovanej sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou zo dňa 09.07.2012 sa žalobca domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by bola žalovaná zaviazaná k povinnosti zaplatiť mu 594,34 eur s príslušenstvom (s úrokom z omeškania 0,05% denne a náhrady trov konania) titulom pohľadávky pozostávajúcej z neuhradených služieb 262,40 eur a zmluvnej pokuty 331,94 eur. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril dňa 23.12.2005 zmluvu, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli aj Všeobecné podmienky, v zmysle ktorých dokumentov vypožičal žalovanej 1 SIM kartu na využívanie telekomunikačných služieb poskytovaných žalobcom. Pri uzavretí dodatku k zmluve žalobca predal žalovanej 1 mobilný telefón zn. Samsung SGH-Z240 za 6,31 eur (?). Žalovaná riadne a včas nezaplatila ceny poskytnutých služieb za obdobie od mája do júla 2009, čím porušila zmluvné podmienky a žalobcovi tak vznikol nárok na zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur. Na výzvu žalobcu žalovaná reagovala zaplatením sumy celkom 576,11 eur.

Súd žalobu doručil žalovanej dňa 12.10.2012, k žalobe sa vyjadrila podaním z 23.10.2012 s návrhom na splátky po 30 eur mesačne.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku pojednávanie nie je potrebné nariadovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O. s. p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 156 ods. 3 O. s. p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Žalobca a žalovaná (ako fyzická osoba - nepodnikateľ) uzavreli dňa 23.12.2005 zmluvu o pripojení s č. A2221856 s poukazom na § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sa stali Všeobecné podmienky spoločnosti a Cenník, v zmysle zmluvy žalobca poskytol žalovanej 1 SIM kartu. Dňa 09.12.2007 uzavreli účastníci dodatok k zmluve (tu je žalovaná označená ako fyzická osoba - podnikateľ), na základe ktorého žalobca žalovanej odpredal mobilné zariadenie so zľavou, v cene 171 Sk (5,68 eur). V bode 2.3. dodatku sa účastník (žalovaná) zaviazal, že po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku zotrvá v zmluvnom vzťahu so žalobcom v zmysle zmluvy v znení dodatku ako účastník služieb poskytovaných mu prostredníctvom SIM karty a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať, zároveň neuskutoční žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti zmluvy alebo dodatku pred uplynutím doby viazanosti. V bode 2.5 dodatku sa žalovaná zaviazala v prípade porušenia niektorej z povinností bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá jej ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti uhradiť žalobcovi v oboch prípadoch zmluvnú pokutu vo výške 10.000 Sk (331,94 eur).

Pokusom o pokonávku zo dňa 03.09.2009 žalobca vyzval žalovanú k zaplateniu pohľadávok za poskytnuté elektronické komunikačné služby v celkovej sume 838,51 eur za obdobie od mája do júla 2009. Zároveň žalovanú vyzval k zaplateniu zmluvnej pokuty vo výške 331,94 eur, všetko najneskôr do 17.09.2009. Podľa špecifikácie platieb žalovaná po výzve postupne v splátkach zaplatila sumu spolu 576,11 eur. Posledná úhrada v sume 15 eur je evidovaná dňa 14.05.2012.

K neuhradeným službám žalobca predložil faktúru vystavenú dňa 05.06.2009 (č. 8034803732), ktorou vyúčtoval žalovanej 449,34 eur za mesačný poplatok, medzinárodné hovory a SMS.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podľa ods. 3 písm. c/ zmluva o pripojení zaniká odstúpením od zmluvy. Podľa ods. 5 písm. e/ podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Podľa § 42 ods. 1 písm. a/ tohto zákona podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb, podľa ods. 4 písm. b/ účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 517 ods. 1 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Podľa ods. 2 ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 vyhl. č. 87/1995 Z. z. (účinného do 31.01.2013) výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa ods. 2 zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne aj v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

V danom prípade bola medzi účastníkmi uzavretá zmluva spotrebiteľská. Žalovaná uzavrela predmetnú zmluvu ako spotrebiteľ, preto daný vzťah podlieha právnomu režimu ustanovení § 52 a nasl. Obč. zák. (zákon č. 40/1964 Zb.), keďže žalobca je podnikateľ a služby mobilného operátora poskytuje opakovane (dodávateľ), žalovaná je fyzická osoba, ktorá preukázateľne nekonala v tomto zmluvnom vzťahu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (spotrebiteľ). Povahu tohto vzťahu nenarušila ani skutočnosť, že v dodatku je žalovaná označená ako podnikateľ, v tejto časti súd dodatok posúdil za neplatný, dodatok však obsahuje údaje dostatočné pre označenie žalovanej ako spotrebiteľa a preto je inak platný.

Podľa § 52 ods. 1 OZ (v znení platnom od 01.01.2008) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 4 písm. k/ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Podľa ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa ods. 2 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 153 ods. 3 O. s. p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná. Podľa ods. 4 ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

V danej veci si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie ceny služieb 262,40 eur a zmluvnú pokutu 331,94 eur.

K nároku žalobcu na zaplatenie vyúčtovaných služieb súd uvádza, že túto povinnosť žalovanej upravuje čl. 6 v bode 2 písm. b/ „Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a. s.“ (VP), zmysle ktorého je Účastník povinný platiť cenu za poskytnuté služby. V tejto časti žaloby žalovaná nárok žalobcu nesporevala, neuviedla žiadnu takú okolnosť, ktorá by spochybňovala pohľadávku žalobcu na zaplatenie ceny telekomunikačných služieb za uvádzané obdobie. Žalobca služby jednoznačne dodal, žalovaná ich prijala, pričom za ne nezaplatila v plnom rozsahu. Súd preto v časti zaplatenia ceny za dodané služby žalobe vyhovel, pretože žalovaná ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby (v zmysle ustanovenia § 494 OZ). Súd priznal zároveň žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania z priznanej čiastky, odo dňa navrhovaného žalobcom, keďže žalovaná sa s platením služieb preukázateľne dostala do omeškania. V časti uplatneného úroku z omeškania je však potrebné uviesť, že v zmysle § 54 ods. 1

Obč. zák. sa zmluvné podmienky upravené (akoukoľvek) spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od ustanovení Občianskeho zákonníka napriek tomu, že zákonnú úpravu úrokov z omeškania obsahuje aj Obchodný zákonník. Podľa citovaných zákonných občianskoprávných ustanovení v rozhodnom období k uvedenému prvému dňu omeškania činila výška úrokovej sadzby ECB 1,00% ročne, teda nárok žalobcu bol oprávnený do výšky 9%, pričom prekročenie takto zákonom stanovenej hornej hranice úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch nie je prípustné. Toto plnenie - nad rámec 9% p. a. je právom nedovolené. Preto súd priznal na úroku z omeškania len vo výške limitovanej zákonom. Vo zvyšku na nároku na úrok z omeškania bolo potrebné žalobu zamietnuť.

Žalobe v časti nároku žalobcu o zaplatenie zmluvnej pokuty, však nebolo možné vyhovieť. Pokiaľ by súd vyhovel žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty, bol by porušený princíp proporcionality uplatňovaný v súkromnom práve, a navyše by došlo aj k porušeniu zákona. Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „nepriemeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“. S účinnosťou od 01. januára 2008 bola nepriemeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka.

Zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody a je aj sankciou pri neplnení zmluvných povinností. V danom prípade žalobca ponúka svoje služby spotrebiteľom

prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené (formulár) a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu nijakým spôsobom ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žalobca žiada, resp. môže žiadať (dovoľuje mu to zmluva) od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva „účastníkovi“ pri porušení podmienok do konca doby viazanosti. Tu môže nastať prípad, kedy k porušeniu zmluvných podmienok zo strany „účastníka“ môže dôjsť v poslednom mesiaci viazanosti, pričom žalobca si voči nemu uplatní zmluvnú pokutu v plnej výške, rovnako, ako voči „účastníkovi, ktorý porušil zmluvné podmienky po dvoch mesiacoch od začiatku zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých žalobca dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, preto poškodzujú spotrebiteľa. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj preto, že podľa zmluvných dojednaní nárok žalobcu na náhradu škody prevyšujúcu zmluvnú pokutu nie je dotknutý (čl. 2.5 Dodatok k zmluve).

Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Bolo by v rozpore so zameraním Smernice, keby bol pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránený a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Ustanovenie článku 4 ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalosti. Cieľ článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť len ak súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7 ods. 1 Smernice: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“). Riešením by nebolo ani konštatovanie len čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, bolo by obtiažne určiť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila účel pre dodávateľa a zároveň nepoškodzovala spotrebiteľa. Žalobcu by podľa súdu

navyše neodradilo takéto rozhodnutie, pretože zmluvná pokuta by bola len sporadicky zmoderovaná (§ 545a OZ), predsa by len zostala a naďalej by neprimerane regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov (navyše, zmoderovať možno iba zmluvnú pokutu dojednanú platne, čo v danom prípade nie je). Aj takýto význam má oprávnenie súdu postupovať podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. a rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve bez návrhu účastníka.

Podľa § 153 ods. 3 O. s. p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná. Podľa ods. 4 ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa 53a ods. 1 Obč. zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ

obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

V danom prípade súd k zamietnutému nároku na zmluvnú pokutu odkazuje na rozsudok tunajšieho súdu č. k. 12C/298/2010 - 54 zo dňa 26.10.2011 v znení rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/49/2012-122 zo dňa 17.12.2012, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu v časti, v ktorej určil zmluvnú podmienku o dojednaní zmluvnej pokuty za neplatnú (vo veci žalobcu proti inému spotrebiteľovi), a teda ktorým dojednanie právneho predchodcu žalobcu so spotrebiteľmi o zmluvnej pokute vo formulárovej zmluve určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 02.01.2013. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť, preto súd žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol.

Splátky súd žalovanej nepovolil, vzhľadom k tomu, že už takú možnosť zo strany žalobcu dostala, prestala však splátky platiť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., žalovaná ako úspešný účastník v spore má nárok na náhradu trov konania, k náhrade si však žiadne trovy neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho

doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie,

oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995

Z. z. (Exekučný poriadok)